

SUMAR
SOMMAIRE

STUDII ȘI COMUNICĂRI
ÉTUDES ET COMMUNICATIONS

VLADIMIR SLAVCHEV	
Monuments of the Final Phase of Cultures Hamangia and Sava on the Territory of Bulgaria.....	9
VALENTINA VOINEA	
Cauze privind sfârșitul eneoliticului în zona litoralului vest-pontic. Așezarea de pe insula "La Ostrov", lacul Tașaul (Năvodari, jud. Constanța).....	21
Anexă: Studiul antropologic al scheletului nr. 1 descoperit pe insula "La Ostrov" Năvodari (Ana-Cezarina Bălțeanu)	30
Causes concernant la fin de l'Énéolithique dans la zone du littoral ouest-pontique. Le site de l'île "La Ostrov", le Lac de Tașaul (Năvodari, départ. de Constantza).....	41
CRISTIAN MICU, MARIUS BELC	
Copper Objects Discovered in the <i>Tell</i> Settlement at Luncavița, Cetățuia Point.....	47
CRISTIAN SCHUSTER, ALEXANDRA COMȘA, CĂTĂLINA SEMUC	
Zu den Bestattungssitten der Tei-Kultur.....	59
NICOLAE HARTUCHE	
Sceptrele de piatră zoomorfe. Interpretare și cronologie.....	71
Les sceptres zoomorphes en pierre. Interprétations et parallèles.....	96
GAVRILĂ SIMION	
Arme și podoabe inedite de bronz din județul Tulcea.....	99
Armes et parures inédites de bronze du département de Tulcea.....	110
SORIN AILINCĂI, ANDREI V. NICIC,	
GABRIEL JUGĂNARU, CĂTĂLIN DOBRINESCU	
Considerații privind realizarea decorului imprimat pe ceramica din prima epocă a fierului din spațiul nord-vest pontic.....	111
New Considerations Concerning Stamped Decoration on First Iron Age Pottery from the Area North-West of the Black Sea.....	129
PETRE ALEXANDRESCU	
Condițiile de descoperire ale <i>kouros</i> -ului arhaic de la Histria (după carnetele Lambrino).....	131
Les conditions de découverte du <i>kouros</i> archaïque d'Histria (d'après les carnets Lambrino).....	144

LIVIA BUZOIANU, MARIA BĂRBULESCU	
Ceramică greacă de uz comun din aşezarea de la Albeşti (jud. Constanţa): lekythoi.....	145
La céramique grecque d'usage ménager du site d'Albeşti (départ. de Constanţa): lekythoi.....	167
OCTAVIAN BOUNEGRU	
Ceramică sigilată pergameniană de la Callatis.....	169
Céramique sigillée pergamenienne de Callatis.....	174
MIHAI IONESCU, ALEXANDRU BARNEA, OCTAVIAN BOUNEGRU	
Note epigrafice.....	175
Notes épigraphiques.....	181
IOAN C. OPRÎŞ	
Un nou monument epigrafic privitor la <i>vexillatio Capidavensium</i> . In memoriam Radu Florescu.....	183
<i>Vexillatio Capidavensium</i> dans un nouveau monument épigraphique. In memoriam Radu Florescu.....	194
CONSTANTIN C. PETOLESCU	
Cariera centurionului M. Calventius Viator.....	195
La carrière du centurion M. Calventius Viator.....	198
MIHAI POPESCU	
Les troupes de Dacie et les dieux: les témoignages collectifs de piété Piae memoriae magistri Radu Florescu.....	199
DAN ELEFTERESCU	
Statuete votive din plumb de la Durostorum.....	221
Lead Votive Small Statues from Durostorum.....	238
REMUS MIHAI FERARU	
Sărbători dionysiace în cetăţile greceşti din Pontul Stâng.....	239
Des fêtes dionysiaques dans les cités grecques du Pont Gauche.....	251
IULIAN MOGA	
Mithra în Asia Mică şi în lumea romană.....	253
Mithra in Asia Minor and the Roman World.....	273
GEORGI ATANASOV	
Le palais des évêques de Durostorum des V ^e – VI ^e siècles.....	275

CERCETĂRI ARHEOLOGICE RECHERCHES ARCHÉOLOGIQUES

ALEXANDRU S. MORINTZ, GHEORGHE CHELMEC, ADRIAN CHELMEC	
Realizarea modelului tridimensional al unui sit arheologic. Studiu de caz: Radovanu, „Gorgana a doua”.....	291
Die Gestaltung des dreidimensionalen Modells eines archäologischen Grabungsortes. Fallstudie: Radovanu, „Gorgana a doua”.....	302
DAVID M. MONSEES Jr.	
2003. Gradiometric Research at Murighiol, România.....	303

MIHAI IRIMIA	
Descoperiri getice în zona Adâncata (com. Aliman, jud. Constanța).....	319
Getische Funde in der Umgebung von Adâncata (Gem. Aliman, Kr. Constanța).....	380
CONSTANTIN NICOLAE, VLAD NICOLAE	
Cercetări arheologice în împrejurimile orașului Hârșova , punctul – „Celea Mică ”.....	385
Recherches archéologiques aux environs de la ville de Hârșova, le point “Celea Mică”.....	404
ION PÂSLARU, SORIN COLESNIUC	
Noi morminte elenistice și romane cercetate la Mangalia.....	407
Recently Researched Hellenistic and Roman Tombs from Mangalia.....	410
ION PÂSLARU, SORIN COLESNIUC	
O friză cu reprezentări de divinități descoperită la Callatis.....	413
A Frieze with Deities Representations Discovered in Callatis.....	418
NICOLAE ALEXANDRU, ROBERT CONSTANTIN, MIHAI IONESCU	
Aspecte topografice ale cetății Callatis în epoca romano-bizantină.....	419
Aspects topographiques de la cité Callatis pendant l'époque romano-byzantine.....	437
ZAHARIA COVACEF	
Ulmetum 2004 – după 90 de ani.....	439
Ulmetum 2004 – 90 Years Later.....	451
FLORIN SCURTU, ALEXANDRU BARNEA	
Rezultate ale cercetării geofizice (2000 - 2003) în cetatea Tropaeum Traiani.....	453
Les résultats de la recherche géophysique (2000 - 2003) dans la cité Tropaeum Traiani.....	473

NUMISMATICA NUMISMATIQUE

GABRIEL TALMAȚCHI, ISTVAN SANDOR	
Rarități numismatice histriene.....	477
Histrian Numismatic Rarities.....	479
GABRIEL TALMAȚCHI	
Monede rare în descoperiri aflate în colecția numismatică a Muzeului de Istorie Națională și Arheologie din Constanța.....	483
Rare Coins Discoveries in the Numismatic Collection of the Museum for National History and Archaeology Constanta.....	490
GABRIEL CUSTUREA	
Date noi privind circulația monedei bizantine în Dobrogea (sec. VI-VII p. Chr.).....	491
Neue Angaben, den Umlauf der byzantinischen Münze in der Dobrudscha betreffend (6. – 7. Jhs. n. Chr.).....	536

GH. MĂNUCU ADAMEȘTEANU, INGRID POLL

Monede plumb din epoca bizantină aflate în colecțiile din România (secolele V-VI și XI-XII)	537
Monnaies byzantines en plomb dans les collections de Roumanie (V^e-VIe, XIe-XIIe siècles)	550

IN HONOREM

PETRE DIACONU la 80 de ani (Mihai Irimia).....	557

IN MEMORIAM

NICOLAE HARTUCHE (1928 - 2003) (Octavian Bounegru).....	577
RADU FLORESCU (1931 – 2003) (Ioan C. Opreș).....	583
ION BARNEA (13 august 1913 - 31 ianuarie 2004) . Evocare (Alexandru Barnea).....	595
ION BARNEA (1913 - 2004) (Mihai Irimia).....	601

RECENZII COMPTES RENDUS

NICOLAE BRANGA, <i>Veteranii romani la gurile Dunării, ed. Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 1999, 189 p. și 23 fig. (Alexandru Sonoc)</i>	617
CRIȘAN MUȘEȚEANU (în colaborare cu Dan Elefterescu), <i>Ateliere ceramice romane de la Durostorum. Monografii IV. Muzeul Național de Istorie a României, București, 2003 (Ioan C. Opreș)</i>	623
A. ARDEȚ, L.C. ARDEȚ, <i>Tibiscum. Așezările romane, ed. Nereamia Napocae, Cluj-Napoca, 2004 (Doina Benea)</i>	628
REPORT ON ADVANCED ON SITE LABORATORY FOR THE EUROPEAN HERITAGE RESTORATION - CLT 2003/A1/RO-515 (National Institute of Research and Development for Optoelectronics – INOE – CERTO)	638
LISTA ABREVIERILOR.....	640